

SPRÅK STIMULANS

Tips för dig som jobbar i förskolan

ORDFÖRRÅD

Säg vad det heter! Benämna saker med deras rätta namn istället för att säga "den" eller "det". På så sätt hjälper du barnen att exponeras för ord och bygga ut sitt ordförråd.

Våga använda ord som känns svåra i samtal med barnen, men förklara dem. Språk byggs genom exponering och svåra ord är bara ord man inte mött tillräckligt många gånger.

Sätt ord på barnens ickeverbala signaler. "Jag ser att du tittar på Kalle. Ska vi fråga om vi får vara med och leka?" Genom att göra det bekräftar du barnets kommunikation och är samtidigt språklig modell.

HÖGLÄSNING

Skapa förväntningar och intresse för högläsning genom att bygga på barnens intressen och planera för läsning regelbundet och ofta.

Fånga upp teman från högläsningen i andra situationer, till exempel vid skapande eller i lek. Genom att använda nya ord från boken i fler sammanhang hjälper du barnen att befästa orden i ordförrådet.

Introducera en ny bok genom att gå igenom boken utan att läsa texten, en så kallad bildpromenad. Utforska boken tillsammans och prata om bilderna och vad ni ser. När du sedan läser tillsammans med barnen finns en förståelse för boken och innehållet, som gör att det kan vara lättare att lyssna och ta till sig det lästa.

Gör böcker tillgängliga på avdelningen genom att presentera framsidan i stället för bokryggen och genom att placera böcker på barnens höjd. Även små barnfingrar behöver få utforska vad en bok är för att läsintresset ska börja spira.

FONOLOGISK MEDVETENHET

Gå på ljudjakt och samla ihop saker som börjar på ett visst ljud. Gå igenom det ni samlat in och var modell för hur det aktuella ljudet låter. "Här ser jag en sten. Nu lyssnar vi tillsammans. Börjar sten på 'sss'?" Låt barnen fokusera på att lyssna snarare än på att själva producera språkljuden.

SPRÅKFÖRSTÅELSE, KOMMUNIKATION OCH DELAKTIGHET

Använd ditt kroppsspråk för att förstärka kommunikationen. Genom att barnen får ledtrådar för förståelsen skapas förutsättningar för delaktighet samtidigt som du stödjer barnens språkutveckling.

Prova att berätta i stället för att fråga. På så sätt ger du barnen modeller för hur de själva kan göra när de ska berätta något. Det kan också upplevas mindre kravfyllt än en direkt fråga.

Prova att svara på barnens kommunikation snarare än att inleda samtalen själv. När du bygger på barnens initiativ och intresse håller turtagningen i regel i sig längre, och barnen får ökade möjligheter att öva aktivt språkande tillsammans med dig.

FLERSPRÅKIGHET

Visa intresse för barns och vårdnadshavares språkliga bakgrund. Språk är en viktig del av identiteten och att kunna flera språk är en värdefull kompetens genom livet. Om barnen får känna det tidigt ger vi inte bara stöd för språkutveckling utan också för självkänsla och identitetsutveckling.

Lyft olika språk som något positivt genom att prata om det tillsammans. Kanske kan ni skapa ett språkträd i tamburen, där ni tillsammans med barnen och deras vårdnadshavare lyfter de olika språk som finns bland barn och pedagoger på avdelningen. Att varje dag välkomnas av språkträdet blir en bekräftelse på att alla språk är värdefulla.

Skapa ett hallbibliotek med så kallade tvillingböcker, det vill säga samma bok på flera språk. På så sätt kan vårdnadshavare låna hem den bok som ni just nu läser på förskolan och utforska den tillsammans med sitt barn på modersmålet. Detta skapar tillfällen för barnen att möta samma begrepp på alla sina språk.